

4. Лесько А.О. "Нововиявлені обставини цивільної юрисдикції як критерій для їх розгляду у спрощеному позовному провадженні та відмови у відкритті касаційного провадження" [Електронний ресурс] Режим доступу до ресурсу: [http://www.vtu.gov.ua/mass\\_media/998](http://www.vtu.gov.ua/mass_media/998)
5. Ткачук О.С. "Спрощене провадження – новела цивільного процесу: правова природа, ознаки, процедура" [Електронний ресурс] — Режим доступу до ресурсу:
6. [https://studwood.ru/1426670/pravo/ponyattya\\_novoviyavlenih\\_obstavin\\_u\\_tsivilnomu\\_protsezi](https://studwood.ru/1426670/pravo/ponyattya_novoviyavlenih_obstavin_u_tsivilnomu_protsezi)
7. [http://jurfak.univer.kharkov.ua/kafedry/kaf\\_civil-prav/Vasilyev\\_S\\_V\\_Osoblivosti\\_rozglyadu.pdf](http://jurfak.univer.kharkov.ua/kafedry/kaf_civil-prav/Vasilyev_S_V_Osoblivosti_rozglyadu.pdf)

**Скрипник Руслан В'ячеславович,**

студент гр. ЮД-546 юридичного факультету  
Дніпропетровського державного університету  
внутрішніх справ

**Науковий керівник:**

**Тимченко Лілія Михайлівна**

старший викладач кафедри цивільно-правових  
дисциплін Дніпропетровського державного університету  
внутрішніх справ

### **ОСОБЛИВОСТІ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ БАНКІВ**

Розрахункові операції банків спрямовані на забезпечення взаємних розрахунків між учасниками господарських відносин, а також інших розрахунків у фінансовій сфері. Для здійснення розрахунків суб'єкти господарювання зберігають грошові кошти в установах банків на відповідних рахунках. Безготівкові розрахунки можуть здійснюватися у формі платіжних доручень, платіжних вимог, вимог-доручень, векселів, чеків, банківських платіжних карток та інших дебетових і кредитових платіжних інструментів, що застосовуються у міжнародній банківській практиці. При безготівкових розрахунках усі платежі провадяться через установи банків шляхом перерахування належних сум з рахунка платника на рахунок одержувача або шляхом заліку взаємних зобов'язань і грошових претензій. Платежі здійснюються у межах наявних коштів на рахунку платника. У разі потреби банк може надати платникові кредит для здійснення розрахунків. Установи банків забезпечують розрахунки відповідно до законодавства та вимог клієнта, на умовах договору на розрахункове обслуговування. Договір повинен містити реквізити сторін, умови відкриття і закриття рахунків, види послуг, що надаються банком, обов'язки сторін та відповідальність за їх невиконання, а також умови припинення договору. Таким чином, розрахункові операції обслуговуються готівковим і безготівковим грошовим обігом. Вони виникають у зв'язку з розривом у часі між подіями надання послуг (нарахування зобов'язань) і оплати за них [3].

Детально розкривають процес розрахункових операцій банків такі автори, як: Пронишин А. А., Данілов О. Д., Шило В. П., Поддєрьогін А. М., Маляревський Ю. Д. Докладно висвітлено сутність і структура грошових розрахунків підприємства, окремі принципи організації та завдання, які сприяють їх ефективному використанню. Від правильної організації грошових розрахунків у цілому залежить оперативність їх здійснення, а відтак і фінансовий стан суб'єктів господарювання. Організація грошових розрахунків ґрунтується на таких принципах [1]:

- обов'язкове зберігання грошових коштів на рахунках у банку;
- вільний вибір установи банку для відкриття поточних рахунків;
- вільний вибір способів розрахунків і платежу;
- списання коштів за дорученням власника рахунку;
- здійснення платежів у межах наявних на рахунку коштів;
- дотримання установлених законодавством правил.

За загальним правилом на території України всі юридичні особи усіх форм власності, а також фізичні особи, громадяни України, іноземні громадяни, особи без громадянства, які є суб'єктами господарювання, здійснюють між собою розрахунки у безготівковій та готівковій формах через установи банків відповідно до правил здійснення розрахункових та касових операцій, встановлених нормативно-правовими актами Національного банку України.

Грошові розрахунки є невід'ємною частиною господарської діяльності кожного підприємства чи підприємця. Відрізняються тільки обсяги операцій, що проводяться у готівковому та безготівковому порядках. У будь-якому разі і для тих, і для інших завжди актуальним залишається питання організації та здійснення грошових розрахунків [2].

Взагалі готівкові розрахунки передбачають розрахунки не лише за реалізовану продукцію, а й за позареалізаційними операціями. До позареалізаційних належать надходження від таких операцій: погашення дебіторської заборгованості, заборгованості за позичками, безплатно отримані кошти, відшкодування матеріальної допомоги, внески до статутного капіталу, платежі за надане в лізинг майно, роялті, дохід від володіння корпоративними правами, повернення невикористаних підзвітних сум та інші надходження.

Від правильної організації грошових розрахунків у цілому залежить оперативність їх здійснення, а відтак і фінансовий стан суб'єктів господарювання. Одним із головних факторів нормалізації розрахунків у господарстві є запровадження єдиних розрахункових правил, які визначаються відповідними нормативними актами.

**Бібліографічні посилання:**

1. Данилов О. Д. Фінанси підприємств у запитаннях і відповідях : навч. посіб. / О. Д. Данилов, Т. В. Паєнко. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 256 с.
2. Лучковська С. І. Фінансове право : навч. посіб. для студ. економ, спец. вищих навч. закладів / С. І. Лучковська. – К. : КНТ, 2010. – 296 с.
3. Пронішін А. А. Управління дебіторською заборгованістю / А. А. Пронішін // Дистрибуція і логістика. – 2009. – № 3. – С. 15-21.

**Федорченко Анжеліка Олегівна,**

студентка Дніпропетровського державного університету  
внутрішніх справ

**Науковий керівник**

**Косяченко Ксенія Едуардівна,**

кандидат юридичних наук,  
старший викладач кафедри цивільно-правових  
дисциплін юридичного факультету  
Дніпропетровського державного університету  
внутрішніх справ

**ПРАВОСУБ'ЄКТНІСТЬ В СИСТЕМІ ФІНАНСОВОГО ПРАВА**

Питання визначення правосуб'єктності та її різновидів детально досліджувалося й у науці цивільного права. Виділяють три види правосуб'єктності: загальну, спеціальну та універсальну. Перший різновид правосуб'єктності розглядається як здатність осіб бути учасниками цивільних правовідносин; другий – здатність певних осіб відповідно до закону бути учасниками цивільних відносин; третій – застосовується до всіх учасників цивільних правовідносин. З наведеної класифікації не вбачається відмінностей між загальною та універсальною правосуб'єктністю, а спеціальна становить собою галузеву правосуб'єктність. Ураховуючи викладене, ще раз підкреслимо, що фінансова правосуб'єктність є загальною для суб'єктів фінансового права та правовідносин відповідно, а видова (бюджетна, валютна, податкова) – спеціальною. «Бюджетна установа як суб'єкт фінансового права, здійснюючи фінансову діяльність, може бути наділена різними внутрішньогалузевими видами фінансової правосуб'єктності» – пише Д. П. Ротар [1, с. 129]. Дійсно, це так, залежно від стадії фінансової діяльності виникатимуть різні правовідносини і відповідно, видова (спеціальна) правосуб'єктність.

На справедливе переконання К.К. Лебедева, найбільш значущою виступає саме галузева правосуб'єктність зважаючи на те, що її носії є: 1) суб'єктами права взагалі; 2) суб'єктами відповідної галузі права; 3) як такі, що володіють визнаною державою здатністю до певного виду діяльності [2, с. 21]. Погоджуючись із твердженням автора, зазначимо, що саме галузева правосуб'єктність дозволяє окреслити правове становище відповідного учасника правовідносин.